

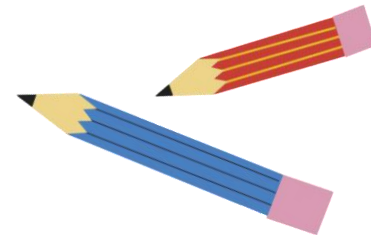
Hyvinvointisuunnitelman ikäkausittaiset tavoitteet ja toimenpiteet 2026– 2029

Kauniaisten kaupunki

Mitä tavoittelemme? HYTE-lupaukset.

- Hyvinvointisuunnitelma kokoaa yhteen Kauniaisten kaupungin, hyvinvointialueen ja kolmannen sektorin yhteiset tavoitteet ja toimenpiteet, jotka tukevat asukkaiden terveyttä, osallisuutta ja turvallista arkea kaikissa ikäryhmissä.
- Tavoitteet ja toimenpiteet johdetaan *HYTE-lupauksista*, jotka toteuttavat kaupungin strategiaa ja pyrkivät vastaamaan havaittuihin hyvinvointihaasteisiin.
- *HYTE-lupaukset* suuntaavat poikkihallinnollista yhteistyötä, ohjaavat resurssien kohdentamista ja luovat perustan hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen systemaattiselle seurannalle ja arvioinnille.
- *Painopisteet* ovat *alueellisia teemoja*, joita kukin kunta täydentää ja täsmentää omilla paikallisilla tavoitteillaan ja toimenpiteillään.

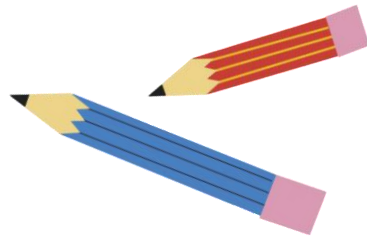
Keskeiset toimenpiteet ja niiden ikäkausittainen täsmennys

- Keskeiset toimenpiteet kokoavat yhteen kaupungin HYTE-lupaukset ja tekevät niistä käytännön työtä ohjaavan kokonaisuuden. Niissä kuvataan, mitä konkreettisia asioita kunnassa tehdään arjen aktiivisuuden lisäämiseksi, mielenterveyden tukemiseksi, osallisuuden ja yhteisöllisyyden vahvistamiseksi sekä turvallisen elinympäristön varmistamiseksi eri ikäryhmissä. Toimenpiteet jäsentävät HYTE-lupaukset selkeiksi, toteutettaviksi ja seurattaviksi kokonaisuuksiksi, jotka ohjaavat kaupungin, hyvinvointialueen ja kolmannen sektorin yhteistä tekemistä.
- Näitä kokonaisuuksia täsmennetään ikäkausittain niin, että lapsille, nuorille, työikäisille ja ikääntyneille määritellään omat, heidän tarpeisiinsa vastaavat toimenpiteet. Näin varmistetaan, että samat HYTE-lupaukset konkretisoituvat eri ikäryhmille sopiviksi teoiksi ja palveluiksi ja että toimenpiteet ovat kohdennettuja, vaikuttavia ja arjessa näkyviä.

Ikäkausittaiset alustavat toimenpiteet vuosille 2026-2029

- Tavoitteiden rinnalle laaditaan ikäkausittaiset toimenpiteet erikseen lapsille, nuorille, työikäisille ja ikääntyneille. Näin suuntaa antavista HYTE-lupauksista johdetaan selkeitä, arjessa näkyviä tekoja koko suunnitelmakaudelle 2026–2029. Lisäksi suunnitelmaan kootaan keskeiset mittarit, joiden avulla tavoitteiden toteutumista voidaan seurata ja arvioida systemaattisesti.
- Toimenpiteitä ei kuitenkaan lyödä lukkoon vuosi kerrallaan, vaan niitä toteutetaan ja tarkennetaan vaiheittain. Syynä tähän on se, että käytettävissä oleva tieto, valtakunnalliset indikaattorit ja rahoitus sekä paikalliset tarpeet voivat muuttua suunnitelmakauden aikana.
- Vaiheittainen toteutus mahdollistaa sen, että kunta voi hyödyntää uutta seurantatietoa, reagoida muuttuviin hyvinvointihaasteisiin ja kohdentaa resursseja joustavasti sinne, missä tarve on suurin. Suunnitelma on aina suunnitelma, jota pitää täydentää ja tarvittaessa muuttaa.

Hyvinvointitiedon mittarit ja seuranta

- Hyvinvointisuunnitelman liitteessä esitellään aluksi keskeiset käytössä olevat mittarit, jotta saadaan mahdollisimman kattava kuva väestön hyvinvoinnista ja palvelujen toimivuudesta. Näistä valitaan myöhemmin seurannan kannalta olennaisimmat, jotka kytketään suoraan tavoitteisiin ja toimenpiteisiin, ja mittareita hyödynnetään joustavasti suunnitelmakauden aikana tilanteen ja tiedon muuttuessa.
- Koska numeerisia mittareita on erityisesti aikuisväestön osalta vähän ja niiden saatavuus on epävarmaa, kokonaisuutta täydennetään kunnan omilla laadullisilla mittareilla, kuten paikallisella seurantatiedolla ja asukaspalautteella. Lisäksi on tarkoitus kehittää kolmannen sektorin tuottaman tiedon hyödyntämistä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen vaikuttavuuden arvioinnissa.

	HYTE-lupaus
a	#1 Liikkumisesta elämäntapa kaiken ikäisille hyväkuntoisen lähiliikuntaverkoston ja seurayhteistyön avulla
	#2 Matalan kynnyksen liikuntamahdollisuus kaiken ikäisille
	#3 Arjen lähiluontoreitit ovat helposti saavutettavia. #4 Ehkäisemme päihdehaittoja ja vahvistamme mielenterveyttä #5 Luonto liikuttaa ja tukee mielen hyvinvointia, sekä terveyttä.
isuus, söllisyys	#6 Osallistuminen on kaikille saavutettavaa ja osallisuutta vahvistetaan tiedolla johtaen. Yhdenvertaisuus läpileikkaa kaiken toiminnan
	#7 Aukkaat mukaan suunnitteluun, sekä arjen kehittämiseen ja erityisryhmien ääni kuuluviin #8 Kulttuuripalvelut ovat osa kuntalaisten arjen hyvinvointia kaikissa ikäryhmissä ja ne ovat saavutettavia, sekä kaksikielisiä.
	#9 Monimuotoisuus on kaupungin voimavara #10 Kaksikielinen, selkokieline ja saavutettava palveluviestintä toteutuu.
ja nen	#11 Puutumme yksinäisyyteen kohtaamispaikkojen ja vertaistoiminnan avulla.
	#12 Yhdistykset ja yhteisöt ovat kumppaneitamme syrjäytymisen ehkäisyssä ja matalan kynnyksen toiminnalla ehkäistään syrjäytymistä
	#13 Eheä oppimisen ja työllistymisen polku toteutuu koko elinkaarella.
ön inen	#14 Turvallinen arki: Kiusaamisen, häirinnän ja väkivallan ehkäisy toteutuu.
	#15 Ikä- ja lapsiystävällinen ympäristö

Kauniaisten HYTE-tavoitteet 2026–2029

Tavoite 2026–2029: Lisätään arjen aktiivisuutta, vahvistetaan terveellisiä elämäntapoja ja ehkäistään päihdehaittoja kaikissa ikäryhmissä.

Tavoite 2026–2029: Vahvistetaan osallisuutta, yhteisöllisyyttä ja asukkaiden mahdollisuuksia tulla kuulluksi kaikilla elämänalueilla.

Tavoite 2026–2029: Ehkäistään yksinäisyyttä ja syrjäytymistä sekä vahvistetaan yhteisöllisyyttä ja vertaisuutta. Painopiste on varhaisessa tuessa ja palvelujen saavutettavuuden parantamisessa erityisesti haavoittuvissa ryhmissä.

Tavoite 2026–2029: Turvataan kaikille turvallinen ja esteetön arkiympäristö. Lisätään turvallisuuden tunnetta ja ennaltaehkäistään väkivaltaa, kiusaamista ja onnettomuuksia. Kehitetään yhteisiä toimintamalleja, jotka tukevat turvallista ja viihtyisää arkiympäristöä.

Painopiste 1: Terveelliset elintavat, liikkuminen ja päihdehaittojen ehkäisy

Tavoite 2026–2029: Lisätään arjen aktiivisuutta, vahvistetaan terveellisiä elämäntapoja ja ehkäistään päihdehaittoja kaikissa ikäryhmissä.

Keskeiset toimenpiteet hyvinvointisuunnitelmassa:

- Kehitetään lähiliikuntapaikkoja ja ulkoilualueita (HYTE-lupaukset #1–#3).
- Toteutetaan liikkumisen edistämisen ohjelmaa ja laajennetaan matalan kynnyksen liikuntamahdollisuuksia (HYTE-lupaus #2).
- Järjestetään ennaltaehkäisevää päihdetyötä ja mielen hyvinvointia tukevia toimenpiteitä kouluissa ja yhteisöissä (HYTE-lupaukset #4–#5).

Painopiste 2: Mielen hyvinvointi: Osallisuus, yhdenvertaisuus ja yhteisöllisyys

Tavoite 2026–2029: Vahvistetaan osallisuutta, yhteisöllisyyttä ja asukkaiden mahdollisuuksia tulla kuulluksi kaikilla elämänaalueilla.

Keskeiset toimenpiteet hyvinvointisuunnitelmassa:

- Kehitetään osallistumisen rakenteita ja tiedolla johdettua osallisuustyötä (HYTE-lupaus #6).
- Tuetaan vaikuttamistoimielimiä ja lisätään erityisesti nuorten ja ikääntyneiden osallistumismahdollisuuksia (HYTE-lupaukset #7–#8).
- Edistetään kulttuuri- ja vapaa-ajan palveluiden saavutettavuutta ja kaksikielisyyttä (HYTE-lupaukset #9–#10).

Painopiste 3: Asukkaiden hyvinvointi- ja terveyserojen kaventaminen

Tavoite 2026–2029: Ehkäistään yksinäisyyttä ja syrjäytymistä sekä vahvistetaan yhteisöllisyyttä ja vertaisuutta. Painopiste on varhaisessa tuessa ja palvelujen saavutettavuuden parantamisessa erityisesti haavoittuvissa ryhmissä.

Keskeiset toimenpiteet hyvinvointisuunnitelmassa:

- Kehitetään kohtaamispaikkoja ja yhteisöllistä toimintaa eri ikäryhmille (HYTE-lupaus #11).
- Vahvistetaan yhdistys- ja kolmannen sektorin yhteistyötä syrjäytymisen ehkäisemiseksi (HYTE-lupaus #12).
- Edistetään oppimisen ja työllisyyden jatkumoa elämän eri vaiheissa (HYTE-lupaus #13).

Painopiste 4: Asukkaiden arkiympäristön turvallisuuden vahvistaminen

Tavoite 2026–2029: Turvataan kaikille turvallinen ja esteetön arkiympäristö. Lisätään turvallisuuden tunnetta ja ennaltaehkäistään väkivaltaa, kiusaamista ja onnettomuuksia. Kehitetään yhteisiä toimintamalleja, jotka tukevat turvallista ja viihtyisää arkiympäristöä.

Keskeiset toimenpiteet hyvinvointisuunnitelmassa:

- Toteutetaan kiusaamisen, häirinnän ja väkivallan ehkäisyyn tähtääviä yhteisiä toimintamalleja kouluissa ja varhaiskasvatuksessa (HYTE-lupaus #14).
- Kehitetään turvallisen ja kestävänn liikkumisen ratkaisuja osana kaupunkiympäristön kehittämistyötä (HYTE-lupaus #15).

PBI-dia Painopiste: 1. Terveellisten elintapojen tukeminen, liikkuminen ja päihteidenkäyttö

Tavoite: *Lisätään arjen aktiivisuutta, vahvistetaan terveellisiä elämäntapoja ja ehkäistään päihdehaittoja kaikissa ikäryhmissä.*

Toimenpiteet: *Kehitetään lähiliikuntapaikkoja ja ulkoilualueita (HYTE-lupaukset #1–#3). Toteutetaan liikkumisen edistämisen ohjelmaa ja laajennetaan matalan kynnyksen liikuntamahdollisuuksia (#2). Järjestetään ennaltaehkäisevää päihdetyötä ja mielen hyvinvointia tukevia kampanjoita kouluissa ja yhteisöissä (#4–#5).*

HYTE-lupaus:

#1 Liikkumisesta elämäntapa kaiken ikäisille hyväkuntoisen lähiliikuntaverkoston ja seurayhteistyön avulla

#2 Matalan kynnyksen liikuntamahdollisuus kaiken ikäisille

#3 Arjen lähiluontoreitit helposti saavutettaviksi.

#4 Ehkäisemme päihdehaittoja ja vahvistamme mielenhyvinvointia

#5 Luonto liikuttaa, sekä tukee kokonaisvaltaista hyvinvointia ja terveyttä.

Toteuttavat kaupungin strategian välitavoitteita ja tavoitteita: xx.xx.xxx.

HYTE –lupaus #1 Liikkumisesta elämäntapa kaiken ikäisille hyväkuntoisen lähiliikuntaverkoston ja seurayhteistyön avulla

Ikäkausittaiset toimenpiteet 2026-2029

- **Lapset ja nuoret:** Fyysisen toimintakyvyn mittausten (Move!) vaikuttavuutta parannetaan kouluyhteisön, kouluterveydenhuollon ja liikuntatoimijoiden yhteisprojektina. Vakiinnutetaan hyvinvointivalmentaja-toiminta
- **Työikäiset:** Parannetaan terveytensä kannalta vähän liikkuvien aikuisten liikkumismahdollisuuksia liikuntaneuvonnalla, sekä kehittämällä matalan kynnyksen liikuntatarjontaa
- **Seniorit:** Vähintään kerran viikossa liikuntaa harrastavien sekä liikkumissuosituksia täyttävien ikääntyneiden osuus kasvaa matalan kynnyksen toimintaa lisäämällä.
- **Kaikki ikäryhmät:** Lähiliikuntapaikkojen käynnit/kk kasvavat.
(automaattiseuranta).

HYTE-lupaus #2 Matalan kynnyksen liikuntamahdollisuus kaiken ikäisille

Ikäkausittaiset toimenpiteet 2026-2029

- **Lapset ja nuoret:** Varmistetaan, että Harrastamisen Suomen malli toteutuu kaikissa kouluissa ja tarjoaa mahdollisuuksia monipuoliseen harrastamiseen koulupäivän yhteydessä. Etsivällä harrastustyöllä vahvistetaan vaikuttavuutta.
- **Työikäiset:** Kannustetaan vähän liikkuvia työikäisiä lisäämään arkiaktiivisuutta tarjoamalla matalan kynnyksen liikuntakokeiluja, yhteisöllisiä kampanjoita ja helposti saavutettavaa tietoa liikkumisen hyödyistä.
- **Seniorit:** Kehitetään ikääntyneiden aktiivisuutta edistäviä vapaan sivistystyön ikääntyneille suunnattuja liikunta- ja tanssikursseja yhteistyössä järjestöjen ja yritysten kanssa.
- **Kaikki ikäryhmät:** Edistetään liikkumisen yhdenvertaisuutta tarjoamalla matalan kynnyksen liikuntamahdollisuuksia esimerkiksi maahanmuuttajille ja vammaisille henkilöille. Tavoitteena on lisätä osallisuutta ja hyvinvointia kannustamalla yhteiseen, kaikille avoimeen liikkumiseen yhteistyössä paikallisten toimijoiden kanssa.

HYTE-lupaus #3 Arjen lähiluontoreitit helposti saavutettaviksi

Ikäkausittaiset toimenpiteet 2026-2029

- **Lapset ja nuoret:** Koulu- ja päiväkotipihojen viihtyisyyttä ja liikkumisolosuhteiden parantamisen mahdollisuutta selvitetään.
- **Seniorit:** Kartoitetaan, miten lähiluontoreittejä voidaan hyödyntää ja käyttää turvallisesti senioreiden arjessa. Lisätään tietoisuutta helposti saavutettavista ulkoilupaikoista ja tuetaan niiden käyttöä yhteistyössä kaupungin, hyvinvointialueen ja järjestötoimijoiden kanssa ilman uusia investointeja.

HYTE-lupaus #4 Ehkäisemme päihdehaittoja ja vahvistamme mielenterveyttä

Ikäkausittaiset toimenpiteet 2026-2029

- **Lapset ja nuoret:** Vahvistetaan lasten ja nuorten terveyttä ja ehkäistään alkoholin, huumeiden, nikotiinituotteiden, sähkötupakan ja rahapelaamisen käyttöä järjestämällä tarvittaessa teemallisia vanhempainiltoja kouluissa sekä kohdennettua viestintää ja keskusteluja nuorisotaloilla, kouluissa ja liikuntapaikoilla.
- **Työikäiset:** Lisätään tietoisuutta nikotiinipussien, sähkötupakan ja rahapelaamisen haitoista työikäisten arjessa esimerkiksi työpaikoilla, liikuntapaikoilla ja kaupungin tapahtumissa. Viestintää ja ehkäisevää työtä tehdään yhteistyössä paikallisten toimijoiden ja työnantajien kanssa.
- **Seniorit:** Toteutetaan senioreille suunnattua viestintää alkoholin kohtuukäytöstä ja sen vaikutuksista terveyteen sekä hyvinvointia tukevista elintavoista yhteistyössä hyvinvointialueen ja paikallisten toimijoiden kanssa. Viestintää kohdennetaan erityisesti senioreiden olohuonetoimintaan, tapahtumiin ja kaupungin viestintäkanaviin.

HYTE-lupaus #5 Luonto liikuttaa ja tukee mielen hyvinvointia sekä terveyttä

Ikäkausittaiset toimenpiteet 2026-2029

- **Varhaiskasvatus & alakoulu:** Vahvistetaan lasten ja nuorten luontosuhdetta sekä luonnon hyvinvointivaikutuksia arjessa. Toiminta toteutetaan osana kestävän kehityksen ikäkausittaista polkua.
- **Kaikki ikäryhmät:** Hyödynnetään Kauniaisten monipuolisia luontoympäristöjä hyvinvoinnin, oppimisen ja osallisuuden edistämisessä. Kannustetaan varhaiskasvatusta, oppilaitoksia ja asukkaita hyödyntämään luontoa osana opetusta, liikuntaa ja vapaa-ajan toimintaa yhteistyössä kaupungin ja paikallisten toimijoiden kanssa.

Painopiste: 1. Terveellisten elintapojen tukeminen, liikkuminen ja päihteidenkäyttö hyödynnettävissä ovat **MITTARIT:**

SOTKANET: Move-tulokset, Terveytensä kannalta liian vähän liikkuvien osuus, päihteet-Sotkanet,

Kaupungin omat:

- Liikuntaneuvonnan asiakaskontaktit/vuosi
- Lähiliikuntapaikkojen käynnit/kk kasvavat
- Vanhus- ja vammaisneuvoston asiantuntijuus kaupungin lähiliikuntapaikkojen kehittämisessä
- Olohuone-toiminnassa tapahtuvat tilaisuudet kolmannen sektorin ja hyvinvointialueen kanssa vähintään 1kpl/vuosi
- Kestävän kehityksen polku on kehitetty ja vakiinnutettu varhaiskasvatuksessa ja kouluissa.
- MOVE-prosessin avulla tunnistetut liian vähän liikkuvat nuoret/vuosi

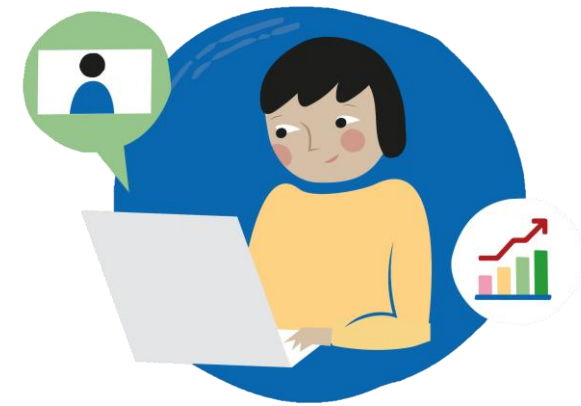
TEA-Viisari:

Onko kunnassanne asetettu tavoitteita tai määritetty toimenpiteitä terveellisten ravitsemustottumusten edistämiseksi ikäryhmittäin? Lapset, Nuoret (laadittu tarkemmat toimenpiteet)

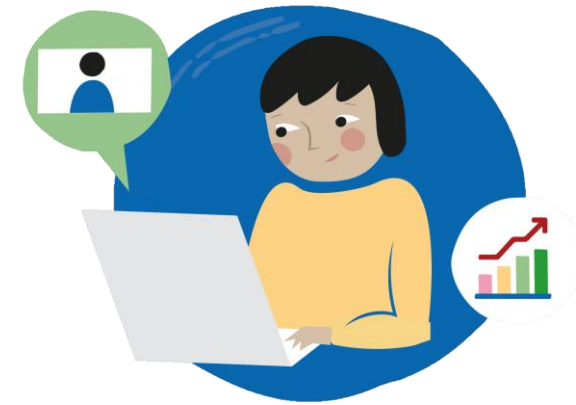
TEAVIISARI Liikunta

- Talousarviossa on määritelty tavoitteet maahanmuuttajien liikunnalle.
- Talousarviossa on määritelty tavoitteet soveltavalle liikunnalle.
- Talousarviossa on määritelty tavoitteet liikuntaneuvonnalle.
- Talousarviossa on määritelty tavoitteet lasten liikkumiselle varhaiskasvatuksessa.
- Seurataanko liikunnan edistämisestä vastaavalla toimialalla säännöllisesti seuraavia asioita? Kuinka usein seurataan? Työikäisten liikunta-aktiivisuus
- Seurataanko liikunnan edistämisestä vastaavalla toimialalla säännöllisesti seuraavia asioita? Kuinka usein seurataan? Vuorovarauspohjaisten liikuntapaikkojen käyntitiedot
- Kunta kutsuu säännöllisesti koolle liikuntaseurojen ja yhdistysten yhteiskokouksen

TEAVIISARI Liikunta

- Seurataanko liikunnan edistämisestä vastaavalla toimialalla säännöllisesti seuraavia asioita sukupuolittain? Vuorovarauspohjaisten liikuntapaikkojen käytitiedot
- Seurataanko liikunnan edistämisestä vastaavalla toimialalla säännöllisesti seuraavia asioita sukupuolittain? Työikäisten liikunta-aktiivisuus
- Kuinka paljon liikunta- ja urheiluseurat maksavat harjoitusvuoroista? Lasten ja nuorten harjoitusvuorot, Koulujen liikuntasalit
- Kuinka paljon liikunta- ja urheiluseurat maksavat harjoitusvuoroista? Lasten ja nuorten harjoitusvuorot, Urheilu- ja pallokentät
- Järjestikö kunta vuonna 2023 liikkumisryhmiä omana toimintana tai yhteistyössä joillekin seuraavista ryhmistä erikseen tai integroidusti? Työttömät
- Järjestikö kunta vuonna 2023 liikkumisryhmiä omana toimintana tai yhteistyössä joillekin seuraavista ryhmistä erikseen tai integroidusti? Opiskelun tai työelämän ulkopuolella olevat nuoret
- Järjestikö kunta vuonna 2023 liikkumisryhmiä omana toimintana tai yhteistyössä joillekin seuraavista ryhmistä erikseen tai integroidusti? Painonhallintaa tarvitsevat

TEAVIISARI Liikunta/Perusopetus

- Mitä seuraavista koulupäivän liikuntaa lisäävistä toimenpiteistä on toteutettu koulussanne? Koulun piha on liikkumiseen innostava lähiliikuntapaikka, jota hyödynnetään myös koulupäivän ulkopuolella
- Mitä seuraavista koulupäivän liikuntaa lisäävistä toimenpiteistä on toteutettu koulussanne? Oppilaita on aktivoitu koulumatkaliikuntaan
- Mitä seuraavista koulupäivän liikuntaa lisäävistä toimenpiteistä on toteutettu koulussanne? Koulussa on pitkät liikuntavälitunnit
- Mitä seuraavista koulupäivän liikuntaa lisäävistä toimenpiteistä on toteutettu koulussanne? Oppilaita on koulutettu liikunnan vertaisohjaajiksi (välituntiliikuttajat)

PBI-dia Painopiste 2: Mielen hyvinvointi. Osallisuus, yhdenvertaisuus ja yhteisöllisyys

Tavoite: Vahvistetaan osallisuutta, yhteisöllisyyttä ja asukkaiden mahdollisuuksia tulla kuulluksi kaikilla elämänalueilla.

Toimenpiteet: Kehitetään osallistumisen rakenteita ja tiedolla johdettua osallisuustyötä (HYTE-lupaus #6). Tuetaan vaikuttamistoimielimiä ja lisätään nuorten ja ikääntyneiden osallistumismahdollisuuksia (#7–#8). Edistetään kulttuuri- ja vapaa-ajan palveluiden saavutettavuutta ja kaksikielisyyttä (#9–#10).

HYTE-lupaus:

- #6 Osallistuminen on kaikille saavutettavaa ja osallisuutta vahvistetaan tiedolla johtaen. Yhdenvertaisuus läpileikkaa kaiken toiminnan.
- #7 Asukkaat otetaan mukaan suunnitteluun, sekä arjen kehittämiseen ja erityisryhmien ääni saadaan kuuluviin
- #9 Monimuotoisuus on kaupungin voimavara
- #10 Kaksikielinen, selkokielinen ja saavutettava palveluviestintä

Seuraavilla dioilla alustavia ikäkausittaisia toimenpiteitä vuosille 2026-2029

HYTE-lupaus #6 Osallistuminen on kaikille saavutettavaa ja osallisuutta vahvistetaan tiedolla johtaen. Yhdenvertaisuus läpileikkaa kaiken toiminnan

Ikäkausittaiset toimenpiteet 2026-2029

- **Lapset ja nuoret:** Lasten oikeuksien näkökulmaa huomioidaan kaikessa Toiminnassamme ja Kauniaisten kaupunki saa Unicefin lapsiystävällinen kunnatunnustuksen
- **Kaikki ikäryhmät:** Vahvistetaan osallisuutta ja yhdenvertaisuutta järjestämällä asukasraateja eri kohderyhmille sekä hyödyntämällä niistä saatua tietoa päätöksenteossa ja palveluiden kehittämisessä. Huolehditaan, että osallistuminen on saavutettavaa kaikille ja että tieto ohjaa osallistumisen tapojen kehittämistä.
- **Kaikki:** Toteutetaan vuosittain TEA-osallisuuskriteerien arviointi, jonka avulla seurataan ja kehitetään kaupungin osallisuustyötä. Arvioinnin tuloksia hyödynnetään tiedolla johtamisessa, jotta osallistuminen on kaikille saavutettavaa ja yhdenvertaisuus toteutuu kaikessa toiminnassa.

HYTE-lupaus #7 Asukkaat mukaan suunnitteluun, sekä arjen kehittämiseen ja erityisryhmien ääni kuuluviin

Ikäkausittaiset toimenpiteet 2026-2029

- **Lapset ja nuoret:** Nuorille luodaan lisää vaikuttamisen paikkoja manimiitti-toiminnan ja nuorisovaltuuston kehittämisen kautta, jotta nuorten ääni kuuluu entistä vahvemmin kaupungin päätöksenteossa ja palveluiden suunnittelussa.
- **Työikäiset ja seniorit:** Vahvistetaan asukkaiden ja erityisryhmien mahdollisuuksia osallistua kaupungin suunnitteluun ja arjen kehittämiseen esimerkiksi säännöllisellä asukasraati-toiminnalla.

HYTE-lupaus #8 Kulttuuripalvelut osana arjen hyvinvointia kaikissa ikäryhmissä ja ne ovat saavutettavia, sekä kaksikielisiä

Ikäkausittaiset toimenpiteet 2026-2029

- **Lapset ja nuoret:** Avoimen perheiden hyvinvointia tukevan toiminnan, sekä kirjasto- ja kulttuuripalveluiden yhteistapahtumat tukevat kulttuuri- ja kirjastopalveluiden saavutettavuutta
- **Työikäiset ja seniorit:** Mahdollistetaan paikallisen toimijan kulttuuriluotsi-toiminnan pilotti hyvinvointiavustuksen avulla. Tavoitteena on vahvistaa kulttuurin saavutettavuutta, kaksikielisyyttä ja arjen hyvinvointia kaikissa ikäryhmissä. Tehdään yhteistyötä Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen kanssa kulttuurihyvinvoinnin edistämiseksi.

HYTE-lupaus #9 Monimuotoisuus on kaupungin voimavara

ikäkausittaiset toimenpiteet 2026-2029

- **Lapset ja nuoret:** Vahvistetaan koulujen ja varhaiskasvatuksen kielitietoista toimintakulttuuria (suomi, ruotsi, selkokieli) kaikilla koulutusasteilla. Kehitetään yhteisiä materiaaleja, toimintatapoja ja tulkkausratkaisuja opetuksen, varhaiskasvatuksen ja kodin yhteistyön tueksi.
- **Työikäiset:** Edistetään kotoutumista ja monimuotoisuutta tarjoamalla kansalaisopistossa yksi maksuton kurssi sellaiselle uudelle asukkaalle, jonka äidinkieli on muu kuin suomi tai ruotsi. Kaupunki mahdollistaa kieliharjoittelun omissa palveluissaan, tavoitteena kahden opiskelijan osallistuminen vuosittain.

HYTE-lupaus #10 Kaksikielinen, selkokielinen ja saavutettava palveluviestintä

Ikäkausittaiset toimenpiteet 2026-2029

- **Seniorit, työikäiset & maahanmuuttajat:** Vahvistetaan eri väestöryhmien tiedonsaantia ja osallisuutta tuottamalla kaksikielinen ja selkokielinen palveluflyyeri (fi/sv/selko), joka kokoaa yhteen hyvinvointia, tapahtumia ja palveluja koskevaa tietoa.
Flyyeri julkaistaan 1–2 kertaa vuodessa sekä verkossa että paperisena

Painopiste 2: Mielen hyvinvointi. Osallisuus, yhdenvertaisuus ja yhteisöllisyys hyödynnettävissä olevat MITTARIT:

SOTKANET:

- Kouluterveyskysely osallisuus indikaattorit

Kaupungin omat:

- Tehtyjen lapsivaikutusten arviointien määrä xxx/vuosi
- Asukasraadit vähintään 2kpl/vuosi
- Manimiittiin osallistuvien määrä kasvaa 10 nuorta/vuosi
- Kohtaamiskahviloiden osallistujamäärä kasvaa 5 henkilöä/vuosi
- Avoimen perheiden hyvinvointia tukevan toiminnan, sekä kirjasto- ja kulttuuripalveluiden yhteistapahtumien määrä vähintään 2 kpl/vuosi

TEA-viisari:

TEAVIISARI-Kuntajohto

- Toimiiko kunnassanne foorumeja, joissa lapset voivat vaikuttaa kunnan hyvinvointia ja terveyttä edistävään päätöksentekoon? Hallituksen tai valtuuston asettama lapsiparlamentti
- Toimiiko kunnassanne foorumeja, joissa lapset voivat vaikuttaa kunnan hyvinvointia ja terveyttä edistävään päätöksentekoon? Lasten kyselytunti hallitukselle tai valtuustolle
- Millä keinoin kuntalaiset voivat osallistua kunnan palveluiden kehittämiseen ja suunnitteluun? Kuntalaiset osallistuvat hankintojen valmisteluun, seurantaan tai arviointiin
- Millä keinoin kuntalaiset voivat osallistua kunnan palveluiden kehittämiseen ja suunnitteluun? Kuntalaiset osallistuvat palveluidensa ideointiin, suunnitteluun, testaamiseen sekä toteutukseen yhteistyössä kunnan toimijoiden kanssa (yhteiskehittämisen periaate)
- Millä keinoin kuntalaiset voivat osallistua kunnan palveluiden kehittämiseen ja suunnitteluun? Kunnan palveluiden suunnittelussa/kehittämistyössä hyödynnetään kokemusasiantuntijoita
- Oppilaiden poissaolojen kokonaismäärää seurataan koko koulussa

PBI-dia Painopiste 3: Hyvinvointi- ja terveyserojen kaventaminen

Tavoite: Ehkäistään yksinäisyyttä ja syrjäytymistä sekä vahvistetaan yhteisöllisyyttä ja vertaisuutta.. Painopiste on varhaisessa tuessa ja palvelujen saavutettavuuden parantamisessa erityisesti haavoittuvissa ryhmissä.

Toimenpiteet: Kehitetään kohtaamispaikkoja ja yhteisöllistä toimintaa eri ikäryhmille (HYTE-lupaus #11). Vahvistetaan järjestö- ja seurayhteistyötä syrjäytymisen ehkäisemiseksi (#12). Edistetään oppimisen ja työllisyyden jatkumoa elämän eri vaiheissa (#13).

HYTE-lupaus:

- #11 Puutemme yksinäisyyteen kohtaamispaikkojen ja vertaistoiminnan avulla
- #12 Yhdistykset ja yhteisöt ovat kumppaneitamme syrjäytymisen ehkäisyssä ja matalan kynnyksen toiminnalla ehkäistään syrjäytymistä
- #13 Eheä oppimisen ja työllistymisen polku koko elinkaarella

Seuraavilla dioilla alustavia ikäkausittaisia toimenpiteitä vuosille 2026-2029

HYTE-lupaus #11 Puutemme yksinäisyyteen kohtaamispaikkojen ja vertaistoiminnan avulla

Ikäkausittaiset toimenpiteet 2026-2029

- **Lapset ja nuoret:** Kehitetään koulujen arkea ja yhteisön toimintatapoja siten, että ne tukevat turvallista ilmapiiriä, vuorovaikutusta ja hyvinvointia. Varmistetaan, että kouluissa on riittävästi läsnä olevia ja turvallisia aikuisia, jotka tukevat oppilaiden hyvinvointia ja yhteisöllisyyden rakentumista.
- **Työikäiset:** Lisätään yhteisöllisyyttä ja vähennetään yksinäisyyttä kehittämällä avointa olohuonetoimintaa Kauniaisissa.
- **Seniorit:** Vahvistetaan ikäihmisten yhteisöllisyyttä ja ehkäistään yksinäisyyttä tuomalla seniori-olohuonetoimintaa taloyhtiöihin yhteistyössä kolmannen sektorin ja asukas-yhteisöjen kanssa.
- **Kaikki.** Hyvinvointikyselyllä kartoitetaan yksinäisyyden kokemusta vuonna 2028.

HYTE-lupaus #12 Yhdistykset ja yhteisöt ovat kumppaneitamme syrjäytymisen ehkäisyssä ja matalan kynnyksen toiminnalla ehkäistään syrjäytymistä

Ikäkausittaiset toimenpiteet 2026-2029

- **Lapset ja nuoret:** Granimallin toiminta laajenee edelleen ja etsivällä harrastustyöllä tavoitetaan haavoittuvat ryhmät.
- **Seniorit:** Villa Apollon tilapilotti yhteistyössä GraninLähiavun kanssa 2026 mahdollistaa olohuonetoiminnan jatkuvuuden.
- **Kaikki:** Selvitetään, miten sivistys- ja hyvinvointitoimen vuokrausperiaatteiden päivittämisellä voidaan tukea matalan kynnyksen kohtaamispaikkojen syntymistä kaupungin tiloihin. Tavoitteena on edistää tilojen monikäyttöä ja yhteisöllisyyttä eri ikä- ja asukasryhmien välillä.

HYTE-lupaus #13 Eheä oppimisen ja työllistymisen polku koko elinkaarella

Ikäkausittaiset toimenpiteet 2026-2029

- **Lapset ja nuoret:** Vahvistetaan lasten ja nuorten oppimisen, jatko-opintojen ja työllistymisen polkua tiivistämällä yhteistyötä koulujen, oppilaitosten, etsivän nuorisotyön ja seudullisten toimijoiden kanssa, jotta jokainen nuori saa tukea oikea-aikaisesti ja löytää oman jatkopolkunsaa
- **Työikäiset:** Vahvistetaan maahanmuuttajien ja kotoutujien oppimisen ja työllistymisen polkua tarjoamalla kieli- ja työelämävalmiuksia tukevia mahdollisuuksia yhteistyössä oppilaitosten, kaupungin palveluiden ja seudullisten toimijoiden kanssa.
- **Seniorit:** Tuetaan senioreiden elinikäistä oppimista ja osallisuutta tarjoamalla mahdollisuuksia oppia, osallistua ja jakaa omaa osaamista esimerkiksi kansalaisopiston, kirjaston ja järjestötoiminnan kautta.
- **Kaikki:** Rakennetaan selkeämpiä yhdys- ja yhteistyöpintoja työllistymisen ja kotoutumisen palveluiden välille yhteistyössä hyvinvointialueen ja työllisyysalueen kanssa. Tavoitteena on sujuvat siirtymät koulutuksesta ja kotoutumispalveluista työelämään sekä kokonaisvaltainen tuki hyvinvoinnille ja osallisuudelle.
- **Kaikki:** Ruotsin- ja suomenkielinen kotoutumispolku on vakiintunut ja käytössä.

Painopiste 3: Hyvinvointi- ja terveyserojen kaventaminen hyödynnettävissä olevat MITTARIT:

- SOTKANET:
- Kaupungin omat:

PBI-dia Painopiste 4: Asukkaiden arkiympäristön turvallisuuden vahvistaminen

Tavoite: Turvataan kaikille turvallinen ja esteetön arkiympäristö. Lisätään turvallisuuden tunnetta ja ennaltaehkäistään väkivaltaa, kiusaamista ja onnettomuuksia. Kehitetään yhteisiä toimintamalleja, jotka tukevat turvallista ja viihtyisää arkiympäristöä.

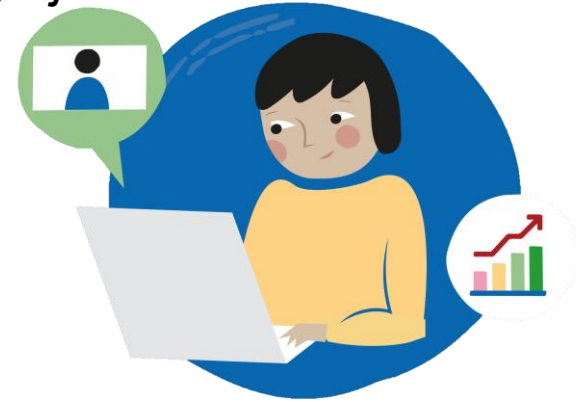
Toimenpiteet: Toteutetaan kiusaamisen, häirinnän ja väkivallan ehkäisyyn tähtääviä yhteisiä toimintamalleja kouluissa ja varhaiskasvatuksessa (HYTE-lupaus #14). Kehitetään kaatumisten ehkäisyä ja turvallisen liikkumisen ratkaisuja osana kaupungin ympäristötyötä (#15).

HYTE-lupaus:

- #14 Turvallinen arki: Kiusaamisen, häirinnän ja väkivallan ehkäisy
- #15 Ikä- ja lapsiystävällinen ympäristö

Toteuttavat kaupungin strategian välitavoitteita ja tavoitteita xxx.xxx.

Seuraavilla dioilla alustavia ikäkausittaisia toimenpiteitä vuosille 2026-2029

HYTE-lupaus #14 Turvallinen arki: Kiusaamisen, häirinnän ja väkivallan ehkäisy

Ikäkausittaiset toimenpiteet 2026-2029

- **Lapset ja nuoret:** Kaikissa Kauniaisten esiopetuksen yksiköissä ja kouluissa on käytössä yhteinen kiusaamisen ehkäisyn toimintamalli. Nuorisorikollisuutta ehkäistään yhteistyössä hyvinvointialueen ja muiden toimijoiden kanssa.
- **Työikäiset ja Seniorit:** Ehkäistään kiusaamista, häirintää ja väkivaltaa vahvistamalla yhteisöllisyyttä, kunnioittavaa vuorovaikutusta ja turvallisia toimintaympäristöjä työikäisten ja senioreiden arjessa. Toteutetaan tieto- ja keskustelutilaisuuksia sekä viestintää turvallisesta kohtaamisesta yhteistyössä hyvinvointialueen ja paikallisten toimijoiden kanssa.
- **Kaikki:** Laaditaan ja otetaan käyttöön turvallisten tilojen ja yhteisöjen (oppilaitokset) pelisäännöt edistämään julkisten tilojen fyysistä, henkistä ja sosiaalista turvallisuutta.

HYTE-lupaus #15 Ikä- ja lapsiystävällinen ympäristö

Ikäkausittaiset toimenpiteet 2026-2029

- **Lapset ja nuoret:** Edistetään lapsiystävällistä ja turvallista arkiympäristöä kehittämällä leikki-, liikunta- ja oleskelupaikkoja lasten ja nuorten tarpeet huomioiden. Lisätään heidän osallistumistaan ympäristön suunnitteluun ja palautteen antamiseen esimerkiksi koulujen ja nuorisotyön kautta, jotta Kauniainen kehittyy entistä lapsi- ja nuoriystävällisemmäksi kaupungiksi.
- **Seniorit:** Otetaan senioreiden näkökulma mukaan kaupunkisuunnitteluun ja palveluiden kehittämiseen hyödyntämällä asukasraateja ja vaikuttamistoimielimiä.
- **Kaikki:** Edistetään kaikille ikä- ja väestöryhmille turvallista ja saavutettavaa arkiympäristöä huomioimalla erityisesti vammaisten ja toimintarajoitteisten henkilöiden näkökulma kaupungin suunnittelussa, palveluissa ja tapahtumissa.

Painopiste 4: Asukkaiden arkiympäristön turvallisuuden vahvistaminen hyödynnettävissä olevat MITTARIT:

SOTKANET:

- Kaatumisiin ja putoamisiin liittyvät hoitajakset 65 vuotta täyttäneillä henkilöillä verrattuna 10 000 vastaavan ikäiseen henkilöön,
- Kiusaamiseen liittyviä indikaattoreita, seksuaaliseen häirintään liittyviä indikaattoreita,

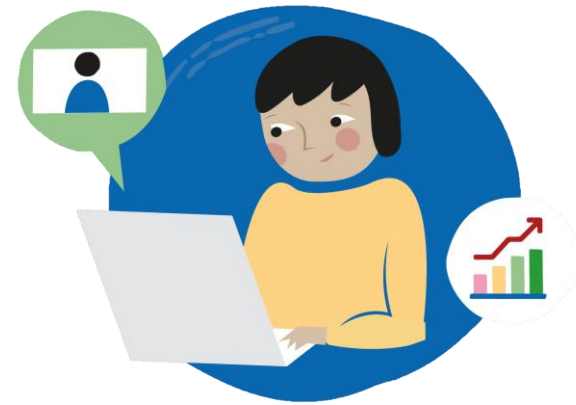
Kaupungin omat:

- Tehtyjen lapsivaikutusten arviointien määrä xxx/vuosi

TEAVIISARI-Perusopetus

- MITTARIT: Poliisin tietoon tulleet henkeen ja terveyteen kohdistuneet rikokset / 1 000 asukasta, Poliisin tietoon tulleet omaisuusrikokset / 1000 asukasta, Tapaturmaindeksi, ikävakioitu

TEAVIISARI-Kulttuuri

- Onko kunnassa vakiintuneita alueellisia rakenteita, joissa käsitellään hyvinvointia ja terveyttä edistävää kulttuuritoimintaa? Hyvinvointialueen ja kunnan välisenä yhteistyönä
- Onko hyvinvointialueen kanssa sovittu kulttuuritoiminnan järjestämisestä sosiaali- ja terveydenhuollon yksiköissä?
- Onko kunnassa nimetty henkilö, joka vastaa hyvinvointia ja terveyttä edistävästä kulttuuritoiminnasta?
- Onko sovittu, mikä hallinnonala koordinoi hyvinvointia ja terveyttä edistävää kulttuuritoimintaa kokonaisuutena
- Ottiko kunta vuonna xxxx kulttuuripalveluita järjestäessään huomioon seuraavat ryhmät? Opiskelun tai työelämän ulkopuolella olevat nuoret
- Mitä alla olevista osallistumis- ja vaikuttamistavoista on käytetty kunnassanne vuosina xxxx kulttuurin edistämiseen ja hyvinvointia ja terveyttä edistävän kulttuuritoiminnan kehittämiseen? Asukaskohtaamiset (esim. asukasfoorumit/-illat, kuntalaisraadit)
- Onko kunnalla käytössä jokin pysyvä käytäntö, jolla kunta järjestää tai tukee taloudellisesti kulttuurin osallistumisen kynnystä madaltavaa vertaistoimintaa (esim. kulttuuriluotsi tai -kaveritoimintaa)

TEAVIISARI-Kuntajohto

- Paikallinen turvallisuussuunnitelma ja sen käsittely.

